

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 29. decembar 2016. godine
Ref. br.:RK1026/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI66/15

Podnosilac

Bekim Baliu

**Ocena ustavnosti presude Pml. br. 13/2015 Vrhovnog suda Republike
Kosovo od 23. februara 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Bekim Baliu iz Srbice (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Flutra Hoxha, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Pml. br. 13/2015 Vrhovnog suda od 23. februara 2015. godine, kojom je odbijen njegov zahtev za zaštitu zakonitosti u vezi sa presudom P. br. 42/13 Osnovnog suda u Mitrovici od 26. avgusta 2014. godine i presudom PAKR. br. 463/2014 Apelacionog suda u Prištini od 6. novembra 2014. godine. Presuda Pml. br. 13/2015 Vrhovnog suda je uručena podnosiocu zahteva 23. februara 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar se odnosi na ocenu ustavnosti presude Pml. br. 13/2015 Vrhovnog suda od 23. februara 2015. godine kojom su mu, kako tvrdi podnosilac zahteva, povređena prava garantovana članovima 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6 [Pravo na pravično suđenje], stav 3 (d), Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava u vezi sa članom 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilom 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 28. maja 2015. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 29. juna 2015. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Artta Rama-Hajrizi i Bekim Sejdiu.
7. Dana 12. avgusta 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 14. septembra 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu, u punom sastavu, da proglasi zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan.

Pregled činjenica

9. Dana 26. avgusta 2014. godine, Osnovni sud u Mitrovici je presudom P. br. 42/13 proglasio krivim podnosioca zahteva za krivično delo „*primanje mita*“ na osnovu člana 343 (1) Krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: KZK) i osudio na kaznu zatvora od 6 (šest) meseci, koja je kasnije zamenjena novčanom kaznom.

10. Osnovni sud je utvrdio da umesto da izrekne kaznu počiniocu saobraćajnog prekršaja, podnosilac zahteva je, policajac u vreme događaja, tražio i primio određen iznos novca.
11. Protiv ove presude, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu u Prištini, žaleći se na „bitnu povredu odredaba krivičnog zakona i krivičnog postupka, kao i na pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja od strane Osnovnog suda“.
12. Dana 6. novembra 2014. godine, Apelacioni sud je odlučio presudom PAKR. br. 463/14 da odbije žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu. Apelacioni sud je, *inter alia*, obrazložio da „*prvostepena presuda ne sadrži bitne povrede odredbi krivičnog postupka koje se navode u žalbi i nema drugih povreda koje je ovaj sud primetio po dužnosti a koje uslovljavaju njeno poništenje.*”
13. Apelacioni sud je, dalje, utvrdio da „*postupci ukazuju na postojanje krivičnog dela za koje je okrivljeni [podnosioca zahteva] proglašen krivim i u skladu je sa sadržajem dokaza iz spisa ovog predmeta. Prvostepeni sud je dao jasna obrazloženja u vezi sa postojanjem krivičnog dela i krivične odgovornosti okrivljenog.*”
14. Dana 8. maja 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu, tvrdeći *inter alia* da zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i krivičnog zakona „*pobijane presude treba da se ponište i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje ili da se preinače, tako da se odbije optužnica protiv njega.*”
15. Državni tužilac je podneskom KMLP. II. br. 10/2015 od 19. februara 2015. godine predložio da se zahtev za zaštitu zakonitosti odbije, kao neosnovan.
16. Dana 23. februara 2015. godine, Vrhovni sud je odbacio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti i obrazložio, *inter alia*, da njegova tvrdnja da „*[...] su obe presude, u suprotnosti sa članom 123 (3) KZPK, bile zasnovane na neprihvatljivim dokazima, odnosno, izjavama svedoka [...], koji nisu bili ispitani od strane tužioca [...]*“ bile neosnovane.
17. Vrhovni sud smatra da je prvostepeni sud „*[...] zasnovao svoju odluku, između ostalog, na iskazima svedoka, koji su, tokom sudske rasprave, svojim konstantnim izjavama u svim fazama postupka, detaljno opisali inkriminisane postupke osuđenog [podnosioca zahteva] i da je njegov identitet nesumnjivo potvrdio svedok P. M. na osnovu službenog [policajskog] identifikacionog broja, koji je osuđeni [podnosilac zahteva] nosio [...]. U međuvremenu, činjenica da je osuđeni bio sa svedokom S. S. [policajac] kritičnog dana na kontrolnom punktu u selu Polac, gde je oštećeni zaustavljen zbog manjeg saobraćajnog prekršaja, nesumnjivo je potvrđena i na osnovu izveštaja policijske stanice u Srbici 2. marta 2009. godine*“.
18. Po mišljenju Vrhovnog suda „*[...] na osnovu svih izvedenih dokaza, proizilazi da su [...] zaključci sudova pravični i zakoniti [...]* i da „*[...] nema sumnje da su izjave svedoka prihvatljive, pošto je odbrani data mogućnost da iste ospori*”

[...]“ i da se „[...] ovi navodi povezuju i prepliću sa činjeničnim stanjem, [...], zbog čega ne može da se podnese zahtev za zaštitu zakonitosti [...].

19. Konačno, Vrhovni sud je utvrdio da što se tiče tvrdnji u zahtevu podnosioca da je povređen krivični zakon na štetu osuđenog [podnosioca zahteva], “[...] *povrede o kojima su oni [podnosilac zahteva i njegov advokat] govorili, nisu pomenute u zahtevu [za zaštitu zakonitosti]*“.

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva, *inter alia*, tvrdi da su “[...] *Osnovni sud u Mitrovici, Apelacioni sud i Vrhovni sud Kosova, ne delovanjem ili nepravičnim razmatranjem pravnog predmeta u skladu sa pozitivnim zakonima i nedelovanjem u skladu sa svojim ustavnim i zakonskim obavezama u vezi sa zakonskim odredbama, u svojim presudama povredili [njegova] individualna prava [...], koja su garantovana članovima 24, 31, 32, 54 Ustava Republike Kosova i članom 6, stavom 3 (d) Evropske konvencije za ljudska prava i njenim protokolima.*”
21. Podnosilac zahteva, dalje, tvrdi da javni tužilac nije sproveo istragu u vezi sa predmetom, već se zasnovao na policijskim izveštajima svedoka i oštećenog [osoba koja je dala novac]. Pored toga, prema podnosiocu zahteva, njega nije ispitivao tužilac i on i njegov branilac nisu bili obavешteni da postoje eventualne istrage izjava svedoka.
22. Što se tiče njegove osude od strane Osnovnog suda u Mitrovici od 26. avgusta 2014. godine, podnosilac zahteva tvrdi da mu je suđeno za krivično delo koje ne sadrži elemente krivičnog dela, jer osnovni uslov traženja i primanja mita na osnovu dogovora nije ispunjen.
23. Podnosilac zahteva dalje navodi da, 6. novembra 2014. godine, Apelacioni sud nije trebalo da odbaci njegovu žalbu kao neosnovanu, i nije trebalo da potvrdi presudu Osnovnog suda, zaključivši da je prvostepeni sud pružio jasne razloge za postojanje krivičnog dela i krivične odgovornosti podnosioca zahteva. On, takođe, tvrdi da Apelacioni sud nije razmotrio njegovu tvrdnju da nije bio taj koji je primio novac, jer oba svedoka nisu mogla da ga identifikuju na glavnom pretresu.
24. Što se tiče presude Vrhovnog suda od 23. februara 2015. godine, kojom je njegov zahtev za zaštitu zakonitosti odbijen kao neosnovan, podnosilac tvrdi da je Vrhovni sud pogrešno ocenio da je dokazni postupak sproveden pravično i da je identitet optuženog [podnosilac zahteva] potvrdio svedok na osnovu identifikacionog broja podnosioca kao policijskog službenika.
25. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da mu je Vrhovni sud povredio individualna prava nepravičnim razmatranjem pravne stvari, podnesaka u njegovom zahtevu za zaštitu zakonitosti i time što nije postupio u skladu sa svojim ustavnim i zakonskim obavezama.
26. Po mišljenju podnosioca zahteva, Vrhovni sud je trebao da odluči da li su izjave svedoka i oštećenog [osoba koja je dala novac] prihvaćene na ispravan način i

da potvrdi da li je čitav postupak, uključujući i način na koji su dokazi izvedeni, bio pravičan i u skladu sa zakonskim odredbama.

Prihvatljivost zahteva

27. Sud prvo mora da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su predviđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom.
28. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

“7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.
29. Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji propisuje:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.
30. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) (d) i (2) (b) Poslovníka, koje predviđa:

*„(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev: (d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.
(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: [...] (b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava”.*
31. Što se tiče ovog zahteva, Sud primećuje da podnosilac tvrdi: *“[...] Prema ustavnom pravu, sada konsolidovanom, uzimanje dokaza na zakonit način sadrži jedan bitan aspekt poštovanja prava u redovnom pravnom procesu, predviđenom od strane Ustava i od strane člana 6 EKLjP”.*
32. Pozivajući se na sudsku praksu Strazbura, podnosilac zahteva tvrdi da je *“[...] svestan da ocena dokaza ostaje pitanje koje treba da se razmatra od strane redovnih sudova i ne predstavlja predmet razmatranja za Ustavni sud.”*
33. Sud primećuje da je, po mišljenju podnosioca zahteva, osporenom presudom Vrhovnog suda od 23. februara 2015. godine povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje, koje je garantovano članovima 24, 31, 32. i 54. Ustava i članom 6 (3) EKLjP.
34. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva, Sud naglašava da nema zadatak da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitosti) navodno počinjenim od strane redovnih sudova ili drugih javnih organa, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).
35. Dakle, Sud ne može da deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova ili drugih javnih organa, jer je njihova

uloga, kada je to moguće, da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi: *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLjP, presuda od 21. januara 1999. godine, par. 28. Vidi i slučaj Ustavnog suda br. KI70/11, podnosioci zahteva: *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

36. Ustavni sud može samo da razmotri da li su postupci, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi, *inter alia*: *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. godine).
37. U tom smislu, Sud primećuje da je podnosiocu zahteva asistirao njegov branilac u postupku, da su redovni sudovi pažljivo izvršili uvid u sve dokaze i da su detaljno obrazložili svoje odluke.
38. Pored toga, Vrhovni sud u svojoj presudi ne samo da smatra da tvrdnje podnosioca zahteva, da su presude nižestepenih sudova zasnovane na neprihvatljivim dokazima, nisu osnovane, već i tvrdi da nije bilo sumnje da su izjave svedoka bile prihvatljive, jer je odbrana dobila priliku da ospori ove izjave.
39. Vrhovni sud, dalje, tvrdi da zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti treba da se odbaci kao neosnovan, tim pre što "[...] se ovi navodi povezuju i prepliću sa činjeničnim stanjem, [...], zbog čega ne može da se podnese zahtev za zaštitu zakonitosti. [...], u skladu sa članom 432. Zakonika o krivičnom postupku Kosova.
40. U ovim okolnostima, Sud nalazi da su postupci pred Okružnim sudom, Apelacionim sudom i Vrhovnim sudom bili pravični i dobro sprovedeni (vidi: *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLjP, odluka od 30. juna 2009. godine) i da su podnosilac i njegov branilac imali brojne mogućnosti da ospore iskaze svedoka i oštećenog.
41. Pored toga, Sud smatra da podnosilac zahteva nije precizirao kako su članovi Ustava na koje se pozvao povređeni u skladu sa članom 113.7 Ustava i članom 48. Zakona.
42. Dakle, tvrdnje podnosioca zahteva o povredi prava i sloboda prema Ustavu i EKLjP nisu potkrepljene i dokazane i samim tim, očigledno su neosnovane.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa pravilima 36 (1) (d) i (2) (b) Poslovnika, na sednici održanoj 14. septembra 2016. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi